

BATI AVRUPA ENTEGRASYONU

Prof. Dr. John KARŞKY

George Town College, Washington - U.S.A.

İkinci dünya harbinden sonra Batı Avrupa'da görülen entegrasyon hareketlerinden söz edilirken, 1945 i takip eden devrede Avrupa'nın içinde bulunduğu şartlar göz önünde bulundurulmalıdır. Avrupa, çoğu bölgeleri itibariyle fizikî bakımdan tahrip edilmişti. Fransa, İtalya, Almanya ve Belçika gibi ülkelerdeki maddî hasar çok fazla idi.

Saniyen, kendi kendine yardımda aciz hâli görülüyordu, bu hal sadece iktisadî değil, siyasî ve askerî açıdan da seziliyordu. Aynı zamanda, 1947 - 49 yıllarında komünist rejimi batı Avrupa'ya yayan Sovyet korkusu da vardı.

Avrupa'yı iktisadî bakımdan yeniden inşa etmenin ancak müşterek bir gayretle mümkün olabileceği anlaşılmış bulunuyordu. Böyle bir müşterek çaba neden zorunlu idi? Bunu bir kaç noktada özetleyebiliriz:

Yeniden inşa müşterek çaba ile yapılmalıdır, zira şu hususlar açıkça anlaşılmıştır:

1. Modern ekonomiler büyük pazarlara ihtiyaç gösterir, bu husus hiçbir iktisatçı tarafından reddedilemez.

2. Modern teknolojinin uygulanması büyük miktarda kapitali gerekli kılar. Ufak ve fakir bir ülkenin modern teknolojiye sahip olamayacağı ve onu uygulayamayacağı açıktır. Zamanımızda, kalkınma için, daha ziyade sınaî kalkınma için kullanılan atom enerjisine bilhassa büyük ümit bağlanmıştır. Bilindiği gibi, atomik enerji külliyetli sermayeyi gerektirir. Bu devrede Avrupa'da görülen, muayyen ufak ülkelerin sulh gayeleri ile atomik enerjiyi kullanmaları ve bu alanda tecrübelerle girişmeleri ihtimal dahilinde değildir.

Bunlara ilâveten, harbi takip eden yıllarda siyasî anlamda olduğu kadar, iktisadî anlamda da milliyetçilik Avrupa'da hor görülmeğe başladı. Milliyetçilik, İkinci Dünya Harbinin sebebi olarak görülmüyordu. 1946 - 47 ve 48 yıllarında Nasyonalizm rağbet görmemeye başladı. Halktan büyük baskılar gelmeye başladı: «Artık muayyen bir millî menfaate bağı kalmamalıyız. Avrupa'yı, Batı Avrupa'yı bir birlik halinde organize etmeliyiz, sadece iktisadî birlik değil, aynı zamanda siyasî bir birlik meydana getirmeliyiz.»

Ayrıca, iki üstün kuvvet tarafından gelen baskılar veya politikalar da burada rol oynadı. Bunlardan biri Sovyetler Birliği idi. 1947 de Sovyetler Birliği Doğu Avrupa'da iktisadî entegrasyon hareketine girişti; Karşılıklı İktisadî Yardım Konsèyi, veya genellikle Comecon diye adlandırılan teşkilâtı kurdu. Sovyetlerden gelen bu başlangıç hareketi, çoğu ülkelerde muhalefetle karşılaşmadı; aksine bir çok kimselerce Sovyetler Birliğinin bu çabası iktisadî bakımdan olumlu ve müspet bir metod olarak tavsif edildi. Büyük bir bölgenin bir iktisadî plân dahilinde birleştirilmesi yolunda girişilen bu harekette menfî bir cihetin olamayacağı anlaşıldı. Batı Avrupa halkı şu fikri müdafaa etmekte idi: «Biz de aynı şeyi yapmalıyız. Zira, iktisadî anlam dışında da, birleşme politikası mevcut hayat standardını yükseltecek ve hür ülkemize daha fazla istikrar getirecektir.»

Amerikan Politikası da bu sahada büyük katkıda bulunmuştur. Hatırlanacağı gibi, Amerikan Hükûmeti 1947 de modern tarihin en büyük hareketine girişmişti. Bu hareket, Batı Avrupanın yeniden inşası ve dünyanın diğer sahalarında daha fazla iktisadî istikrar sağlamak ve hayat standardını yükseltmek için Amerikan kaynaklarının kullanılmasıdır. 1947 yılının Eylül ayında Marshall Plânı resmen tarih sahnesine çıktı. Amerikan maddî yardımı (bu yardım bugün de devam etmektedir) sonucu olarak, bütün dünya çapında büyük miktarda paralar sarfedilmiştir, bugüne kadar, sağlık alanında diğer ülkelere 125 milyar dolar para yardımında bulunulmuştur. Marshall Plânının tatbik başlamasından birkaç ay sonra, Afrika'da olduğu gibi Asya'da da hayat standardını yükseltmeyi, iktisadî istikrarı sağlamayı hedef eden «Point-4» programı yürürlüğe girdi. Böylece, Batı Avrupa'da «iktisadî Entegrasyona gitmeliyiz» fikri yayılırken, Amerikan politikası bunu müspet karşıladı. Bu çabaları sadece siyasî olarak değil, iktisadî bakımdan da destekleyeceğiz, zira bu tip iktisadî Entegrasyon hareketlerinin ancak iyi neticeler sağlayacağı görüşü Washington'a hâkimdir.

Mevcut kamu oyunun bugünkü şartları altında, Sovyet politikasının baskısı ve Amerikan politikası muvacehesinde Batı Avrupa Hükümetlerince çok önemli adımlar atıldı. İlk başlangıç, Kömür - Çelik Birliği ile ilgili olarak 1950 yılında belirdi .Bu, çok ilginç bir başlangıç olup, şu şekilde meydana çıktı.

Batı Avrupa'daki en önemli kömür yatakları ve çelik istihsalı asırlar boyunca Almanya, Fransa ve Belçika arasında dar bir bölgede kalmıştır. Bu bölge nesiller boyunca çelik ve kömür istihsal etmektedir. Modern harplerin çeliksiz yürütülemeyeceği malumdur. Saniyen, çelik olmaksızın sanayii geliştirmek de imkânsızdır. Neticede ilk problem, askerî güvenlik ve sınaî ilerleme bakımından bu meselenin nasıl çözümlenmesi gerektiği şeklinde ortaya çıkıyor. Ve, hükümetlerarası anlaşmalar sonucu olarak, çelik imal ve dağıtımını elinde bulunduran ülkelerin otoritelerini birleştirmeleri kararlaştırılıyor. Neticede, 1950 de Kömür ve Çelik Birliği doğdu. Bu organizasyon şu üye devletleri ihtiva etmekte idi: Almanya, Belçika, Fransa, Hollanda, Lüksemburg. Temsilciler, hükümetler tarafından seçilip, gönderilirdi. Bunlar Yüksek - Heyeti teşkil eder. Organizasyon teşkil edildiği anda, mahallî hükümetler bir kanun ile, bu yüksek - Heyetin kendi yetki ve salâhiyetini haiz olduğunu kabul ettiler. Neticede, bu sahada, münferit hükümetlerin ayrı ayrı yetkileri kaldırılmış oldu. Bugün Batı Avrupa'da, kömür ve çeliği, Yüksek - Heyetin otoritesi altında imâl eden ve dağıtan bir yetkili gücün, yeni bir gücün bulunduğu söylenebilir. Bu organizasyon çok başarılı olmuştur. Bunun ortaya çıkışı büyük Fransız ve Alman devlet adamlarının eseri olmuştur. Fransa'da Monet ve Schuman kadar, Almanya'da da Dr. Adenaur bu fikrin büyük müdafîi mevkiindedir. Kömür ve Çelik Birliği, bir kaç yıl sonra ortaya çıkmış olan başka bir teşekkülle tedahül etmiştir.

Meydana getirilen ikinci organizasyon, modern Avrupa tarihinde en cesurane ve gayretli çabalarla kurulmuş olandır. Bu ifadelerle Müsterek Pazardan bahsediyorum. Müsterek Pazar, Kömür ve Çelik Birliğinin büyük başarısı üzerine, ondan sekiz yıl sonra, 1951 de kuruldu. Bu organizasyon Fransa, Almanya, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg tarafından meydana getirildi. Bu altı ülke Müsterek Pazarı kurdu. Teşkilât, hükümetlerarası anlaşma mahiyetindedir ve bu noktada derhal farkı görebiliriz. Kömür ve Çelik Birliği bağımsız, müstakil bir teşkilât olduğu halde, Müsterek Pazar bu

mahiyeti haiz olmayıp, hükümetler arası anlaşmalar ile tahdit edilmiştir.

Müşterek Pazarın en önemli gayeleri şunlardır:

- Üye ülkelerden, yekpare bir iktisadî ünite meydana getirmek.
- Üye ülkeler arasındaki her türlü gümrük duvarlarını kaldırmak.
- Müşterek Pazar üyeleri topluluğu ile dış âlem arasında müşterek bir gümrük haddi uygulamak.
- Altı ülke arasında serbest sermaye, emek ve mal akımını sağlamak için kanunî hükümler kabul etmek.
- Sinaî, ziraî, ticaret ve emek piyasalarındaki politika ve uygulamalarla ilgili olarak, üye devletlerce müşterek kanunî hükümlerin kabulü.

Avrupa tarihinde en cesurane olarak tespit edilmiş olan bu gayelerin gerçekleşmesi 12 ilâ 15 yıllık bir zaman süresinde, yani 1959 dan 1970 - 73 e kadar, gerçekleştirilecek idi. Ve kademeli safhalar sonunda bir birlik sağlanacaktır. Açıkça konuşmak gerekirse, o devirlerin basınında, bilhassa Alman ve Fransız basınında tereddüt hâkimdi. Gerçekten devrin en büyük devlet adamları ve iktisatçılarınca gerçekleşeceğinden endişe edilmeyen bu gayelerin gerçekleşme süresinin çok kısa olarak tâyin edildiği kanaati hâkimdi.

Saniyen, bu kademeler, aşağı yukarı ilk sekiz yıla yakın bir müddet zarfında, bütün kararların ittifakla alınacağı şekilde kurulmuştur. Alınan herhangi bir karara bütün ülkeler uymak mecburiyetindedir. Muayyen bir zaman sonra, ki bu zaman 1966 - 67 ye isabet ettiğinden yaklaşıyoruz, ekseriyet aranacaktır. Ekseriyetin rey sahibi olması demek, münferit devletlerin veto hakkının bulunmaması demektir. Bütün bu hukukî kademeler aşıldıktan sonra bu organizasyon, muayyen devlet veya parlâmento sahasından ayrılmış devamlı bir teşkilât haline gelecektir.

Teşkilâtın kuruluşundan takriben yedi yıl sonra ki, aşağı yukarı 1965 yıllarında, Müşterek Pazarın başarısı insan tarihinde görülmemiş bir seviyeye ulaştı. Dünyanın hiç bir yerinde, hiç bir zaman, hiç bir ülke, Müşterek Pazarın bu kadar kısa zamanda eriş-

tiği seviyeye ulaşamamıştır. Bu altı ülkedeki hayat seviyesi, kendi tarihlerinde ulaşamadıkları bir seviyeye çıktı. Son beş veya altı yıldaki tathikata ait bir misâl vermek üzere, bu altı ülkedeki genel toplam üretim % 150 oranında arttığını söyleyebiliriz. Gümrük hadlerinin kaldırılması, devlet müdahalesinden uzak tam rekabet, bu ülkedeki hayat standardını yükseltti. Meselâ, Almanya, herhangi bir tip işletmesini Fransa'da veya İtalya'da kurabilir. Müşterek Pazarın kurulmasından sekiz yıl sonra, günümüzde herhangi bir İtalyan işçisi veya Fransız işçisi, bu bölge dahilinde başka bir yere gümrük ve pasaport kontrolü olmaksızın gidebilir. Bütün faaliyetler tamamiyle saf ferdiyetçi esasa, serbest mütegebbsliğe, serbest ticarete, hür işletmeye, yani «kapitalist» tip ekonomiye dayanıyordu. Ve nizamlardan, gümrüklerden ve engelleyici hükümlerden arı olan bu kapitalizm bütün Batı Avrupa'ya fevkalâde büyük refah sağladı. Artık Alman ve Fransız basınında herhangi bir şüphe kalmadı; bütün gayeler 15 yıldan evvel gerçekleşecek. Yani başarı, en iyimser tahminçilerin dahi 1958 de gördüklerinden daha büyük. Buna rağmen, halâ bütün kararlarda ittifakın gerekli olduğu safhada bulunuyoruz. Ekseriyetle alınan kararlara veto hakkına sahip olmayan devletin bulunduğu safhaya gelinmeye aşağı yukarı bir yıl kaldı. Ortaya aşağıda bahsedilen yeni bir problem çıkartan bu safhaya yaklaşıyoruz.

Müşterek Pazarın günümüzde karşılaştığı müşkül İngiltere ile alakalıdır. 1958 yılında Müşterek Pazar kurulurken İngiltere, «Commonwealth» topluluğu olarak değil, fakat sadece ada olarak, davet edilmişti. Fakat hepimizin de bildiği gibi, Büyük Britanya gerçekten bir Avrupa ülkesidir, ancak sadece bu kadar değil, daha şumulüdür. Büyük Britanya «Commonwealth» camiasını temsil edip bir bakıma ufak olmakla beraber, bir İmparatorluğu temsil etmektedir. Bu şartlar altında, İngiltere açısından gerçekten geçerli olan sebeplerden dolayı Londra bu daveti red etti. Büyük Britanya'nın «Commonwealth» üyeleri ile aralarında, genellikle iktisadî mahiyette olmak üzere, bir takım taahhütleri vardı. Bunların çoğu gümrüklerle ilgili taahhütlerdi. Bilindiği gibi, bu topluluk «Commonwealth» üyelerine istifadeli olan, özel bir gümrük sistemi uygulamaktadır. İngiltere şunu ileri sürdü: «Müşterek Pazara girmek istemekle beraber, Commonwealth üyelerine karşı taahhütlerimizi ortadan kaldırmadan, onların rıza ve muvafakatlarını almadan sadece İngiltere olarak topluluğa dahil olamayız.» Bu problem çözülemedi ve neti-

cede Büyük Britanya Müsterek Pazara girmeyi reddetti. Bununla beraber, Müsterek Pazarın şartları ve imkânları çok iyi olduğundan, Büyük Britanya da, geleneksel bakımdan Fransa'dan ziyade İngiltere'ye bağlı olduğu söylenebilecek olan beş Avrupa ülkesi ile benzer bir organizasyon vücuda getirdi. Bu ülkeler İsveç, Norveç, Danimarka, Avusturya ve İsviçredir. Bu beş ülkeye sonraları Finlandiya da üye olarak iştirak etti. Böylelikle, Büyük Britanya Avrupa Serbest Ticaret Birliğini (European Free Trade Association - EFTA) kurdu. Bu organizasyon, Müsterek Pazarın genel prensiplerini takip etmekle beraber, daha mutedil hedefler tespit etti. En önemli hedeflerden biri, gümrük hadlerinin tamamıyla kaldırılması değil, fakat azaltılmasıdır. Kararlarda ittifak gereklidir. Yani, herbir karar vetiresinde bütün üye ülkelerin veto hakkı vardır. Herbir ülke kendi istisnasını kabul ettirebilmekle beraber, müsterek bir gümrük tarifesi uygulamayı kabul etmişlerdir. Bu husus organizasyonun en önemli hedeflerinden biridir. Büyük Britanya'nın iddiası şu idi: «Veto hakkımızdan vazgeçmemizi gerektiren herhangi bir milletlerarası iktisadî anlaşmaya dahil olamayız. Commonwealth'in bünyesi icabı öyle taahhütlere girmiş olabiliriz ki, bunlara karşı Commonwealth üyeleri veto edebilir. A'priori olarak bir organizasyona dahil olamayız». Bazı İngiliz devlet adamlarının Müsterek Pazarda iyi bir istikbal görmesi neticesinde, şu fikir ortaya atıldı: «Birleşme fikri güzel olduğuna göre, biz de kendi başkanlığımız altında ve daha mutedil gayeleri olan bir organizasyon kurmalıyız.»

Arupa Serbest Ticaret Birliği başarılı olmamıştır. Üye ülkeler arasında görülen çelişir fikirler ve diğer ülkelerin İngiliz sanayi hâkimiyeti kurması korkusu, bu organizasyonu tam başarıya ulaşımdan alıkoymuştu. Bütün bunların bir neticesi olarak, iki yıl evvel İngiliz Hükümeti Müsterek Pazara yanaştı: «Şimdi Müsterek Pazara girmek istiyoruz. Evvelce ileri sürdüğümüz İngiliz şartlarını bir hayli tâdil etmiş olmakla beraber, Commonwealth üyelerine karşı olan taahhütlerimizi tam olarak ortadan kaldıramayız». Tabiatıyla, Commonwealth olmaksızın Büyük Britanya mevcut olmaz. Commonwealth dışında İngiltere düşünülemez. Ve işte kriz bu meseleden ortaya çıkmaktadır. Burada problemin detaylarına girmeyeceğim. Müsterek Pazarın beş üyesi, İngiltere'nin teklifine karşı olumlu davranmışlardır. Bunların iddiası şudur: «İngiltereyi kabul etmeliyiz, İngilterenin içinde bulunduğu durumu nazara almalıyız. İngiliz ekonomisini Avrupa ekonomisine dahil etmek için bir formül bulmalı-

yız. Biz İngiltereyi, kendi Commonwealth üyelerine karşı olan mükellefiyetleri nispetinde karar serbestisi marjına sahip addediyoruz.» Bu görüşe karşı Fransa veto hakkını kullandı. Unutulmamalıdır ki, henüz Müşterek Pazarın müştereken aldığı kararlara karşı herhangi bir üyenin veto hakkını kullanabileceği devrede bulunuyoruz.

General De Gaulle'nin görüşü iki esasa binaen kabul edilebilir:

1. Eğer dünyanın her tarafına yayılmış çok geniş bir bölge ile yakından bağlantıları olan İngiltere'yi Müşterek Pazara alırsak, Müşterek Pazarın Avrupaî vasfı kaybolur ve bu, diğer üyelerin menfaatlerini menfi yönde etkiler.

2. Gerçek anlamı ile Avrupa sadece Batı Avrupa'yı ifade eder. İngiltere'nin Commonwealth vasfı dolayısıyla bu gerçekten vazgeçemeyiz. Bu zorluklar yenilemez ve bir hal çaresine bağlanmaları son derece güçtür.

De Gaulle, İngiltere'nin Müşterek Pazara girebilecek kadar olgunluğa erişmediğini iddia etmektedir. Buna mukabil, Müşterek Pazar da henüz İngiltereyi kabul edecek olgunluğa erişmemiştir. Bununla beraber nihâî kabul fikri reddedilmemektedir. Mevcut duruma göre Fransız hükûmetinin tutumu şudur: «Bir müddet daha beklemeliyiz.» Müşterek Pazar kararlarında ittifak arandığından, diğer beş üye de şu fikri savunmaktadır: «Başka bir çaremiz yoktur.» Bu şartlar altında netice, ya Müşterek Pazarın feshi veya İngiltere'nin reddidir. Fransız hükûmetinin tutumu katıdır ve İngiltere'nin topluluğa ithali için müzakerelerin yapılmasını öngörmektedir.

Serbest Ticaret Birliğinin diğer beş üyesi, eğer yanılıyorsam, Müşterek Pazara girmek arzusundadırlar. Ancak EFTA'ya karşı yükümlü buldukları taahhütlerinden dolayı Müşterek Pazara münferiden değil, hepsi birlikte toptan girmek arzusundadırlar. İleride nasıl bir gelişme meydana gelecek? Bunu bilmeliyiz. Şu husus açıktır ki, Müşterek Pazar gitgide genişliyecek ve bugünkü altı üye yerine asgarî oniki üye Batı Avrupa Entegrasyonuna dahil olacaktır.

Müşterek Pazar ikinci bir sürprizle de karşılaşmıştır. İlk büyük sürpriz, sağladığı büyük başarıdır. Hiç kimse böyle bir sürprizi beklemiyordu. İkincisi ise, Doğu Avrupa İktisadî Entegrasyonu ile ilgilidir. Önce de belirtmiş olduğum üzere, Sovyetler Birliği ve komünist kontrolü altında yedi ülke —Sosyalist Blok— daha 1947

de iktisadî entegrasyona gittiler. Aşağı - yukarı 1956 - 57 yıllarına kadar muayyen bir entegrasyon şekli uygulanmıştır. Herbir ülkede uygulanan yol, 1928 de Stalin tarafından ilân edilen ve Rusya'yı kuvvetli bir sanayi ülkesi haline getirmek amacını güden ilk deklasyonla ortaya konan yoldu. Bu metotta ağırlık, diğer sektörler aleyhine de olarak, ağır sanayiye verilmişti. En önemli sektörler tabiatıyla ziraat, istihsal malları istihsalı gibi sektörlerdi.

Ayrıca politika, 1947 den itibaren Comecon'da da uygulanmıştı. Herbir ülke, mevcut neslin hayat standardı pahasına da olsa, sanayileşme programı uygulamaya başladı. Bununla beraber, meydana gelen tatbikat ne yönde olmuştur. 1953 de Stalin öldü. Mukabil ihtilâl güçleri çalışmaya başladı. 1956 - 57 de Khrushof, sadece Komünist Partinin Genel Sekreteri olarak değil aynı zamanda Rusya'nın başbakanı olarak iktidara geldi. 1957 yıllarında, Müsterek Pazarın bütün gayeleri batılı büyük iktisatçılarda geniş bir müzakereye mevzu edilmişti. Müsterek Pazar 1958 de kuruldu ve daha ilk yıllarından itibaren başarılı oldu. Aşağı yukarı 1957 - 58 yıllarında Khrushof Comecon'u yeniden organize etti. Comecon'un bugünkü politikası Müsterek Pazarın takip ettiği politika ve tatbikatın bir taklidinden ibarettir. Hızlı endüstrileşme anlamına gelen sosyalizmin bütün ülkelerde uygulanması yerine, Müsterek Pazarın bugünkü politikası sosyalist iş bölümü olmaktadır. Bugün Comeconda uygulanan prensip, her ülkenin kendi millî kaynakları, teknik bilgileri ve gelenekleri ile ne istihsal etmeye müsaitse o sahada istihsale gitmesidir. Böylece, münferit ülkelerin ekonomileri politik saiklerden ziyade iktisadî rasyonellik esasına göre entegre ediliyor. Detayına girmeden tekrar ediyorum, bugün Comeconda görülen tatbikat Müsterek Pazarın bir taklidinden ibarettir; idarecilere daha geniş bir inisiyatif tanınması, özel inisiyatif tanınması, sanayiler arasında rekabet ve merkezi idarenin kontrolünü gitgide hafifletmesi... Comecon bloğu üyeleri, Müsterek Pazarda hâkim olan milletlerarası münasebetleri kendilerine uygulamaya arzuludurlar. İthalât - ihracat politikaları, istihsal ile ilgili politikalar, dağıtım politikaları hep Müsterek Pazardan aktarılmaktadır. Batı Avrupa tarafından beklenmeyen husus, kendi başarılarının doğu Avrupa Bloku tarafını da etkilemesidir. Belki de bu husus, Müsterek Pazarı kuranların karşılaştıkları en büyük sürprizlerden biridir.

Batı Avrupa'da görülen ikinci bir birleşme hareketi ise, burada bahsetmeyeceğimiz askerî birleşmedir.

Diğer bir birleşme hareketi ise en az başarılı olan siyasî birleşmedir. Batı Avrupa'da görülen hareket şudur. İkinci dünya harbinin son yıllarına doğru geleneksel milliyetçilik takbih edildiği halde, sonraları milletlerin kuvvetlenmesi, daha yüksek hayat standardına ulaşmaları ve kendilerine güvenleri artmasıyla, milliyetçiliğin yeniden canlandığı görülmüyordu.

Avrupa'da kurulan siyasî birlikler şunlardır: Avrupa konseyi ve Avrupa Parlâmentosu. Bu teşkilât iki kademededen ibaretti. İlk olarak, merkezi Strazburg'da olan Avrupa Parlâmentosu görülmektedir. Bu kuruluş, mahallî parlâmentolarca seçilmiş olan temsilcilerden meydana geliyordu. Bunun anlamı, bir çok ülkenin temsil edilmesidir. Avrupa ülkelerinden çoğu, Avrupa Konseyine üyedir. Bu temsilciler, nüfusa siyasî potansiyele göre seçiliyor ve ekseriyet kararı ile tavsiyeler yapmaya mezun kınıyorlar. Ancak, bu parlâmento, sadece millî parlâmentoların görüşlerini aksettirmeyip, aynı zamanda her bir ülkedeki belirli partilerin de görüşlerini aksettirirler. Niçin? Zira, bu temsilciler mahallî parlâmentolarca seçilirler ve bu parlâmentolar ise o bölgedeki muhtelif partilerin görüşlerini ihtiva eder.

Avrupa Parlâmentosunun günümüzde karşılaştığı zorluk daha ziyade çok cephelidir. Bu topluluk karar alırken, tavsiyelerini yaparken, sadece millî görüşleri değil, fakat çok farklı parti görüşlerini de aksettirirler.

Bu organizasyonun ikinci kademesi ise Avrupa Konseyidir. Bu kuruluş, üye ülkelerin dış işleri bakanlarından veya bizzat seçilmiş hükûmet otoritelerinden meydana gelir.

Avrupa Parlâmentosunda ekseriyetle alınan bir karar, uygulanmak üzere Avrupa Konseyine gitmek mecburiyetindedir. Avrupa Konseyi ancak nihai kararı verebilir. Avrupa Konseyinde ekseriyet değil, ittifak aranmalıdır; diğer bir ifade ile bu kademede bütün millî hükûmranlıklar korunmalıdır. Günümüze kadar önemli hiçbir konuda karar alınmamıştır. Tavsiyeler çoktur, hattâ çok aşırı tavsiyeler yapılmıştır, fakat bunlar Avrupa Konseyine geldiğinde, mutlaka herhangi bir ülke itiraz hakkını kullanmaktadır. Bütün ülke-

leri bağlayarak, ittifakla karar almak imkânı yoktur. Neticede ileriye ait gelişmeler olumludur denebilir. Bu organizasyon mevcudiyetini idame ettirmektedir. Herhangi bir çözüm yoktur. Bildiğim kadarı ile, 12 ile 14 yıllık mazisinde bu organizasyon tarafından alınmış herhangi bir önemli karar yoktur.

Tercüme eden : Asis. İzzettin ÖNDER